

האובייקטיבי. חוקרי המתמטיקה מודים כיום פה אחד שאין כללים אלה עוסקים במציאות שמחוץ למתמטיקה, ממש ככלי משחק השח-מט, שאינם תקפים אלה לבועת המשחק בלבד. סופר כטוקוויל ודומיו שייכים למדע בדיוני ואינם יכולים ליהפך לכללי מציאות כל שהיא. לעומתם סיפורים על הרי פוטר, על אף שאין בהם היבט אמנותי, שייכים למציאות האנושית, ומשקפת מציאות עקרונית של ממש. התורה שייכת ללא ספק לכתיבה דמיונית מציאותית העשויה להתממש. במאמרו החריף של הרבי מקוצק: מי שמאמין שהיו במציאות ככתבם וכלשונם הוא פתני, ומי שאינו מאמין שאכן קרו הדברים במציאות הוא אפיקורס.

בגמרא במסכת סנהדרין דף ע"א נאמר שכן סורר ומורה ועיר הנידחת לא היו ולא נבראו ולמה נכתבו בתורה, אלא דרוש וקבל שכר. דהיינו מטרת כתיבתם הייתה להזהרה ולחינוך מפני תופעות אלו. אולם רבי יונתן אמר על בן סורר ומורה: "אני ראיתי, וישבתי על קברו". ועל עיר הנידחת: "אני ראיתי, וישבתי על תילה". בדרך הפשט רגילים לראות ברב יונתן כחולק על הדעה שאלו לא היו ולא נבראו. נראה לעניות דעתי שאין הכרח להעמיד את דברי רב יונתן בסתירה לדברי הגמרא. רצונו להזהיר מפני תופעת הווירטואליות, משל יש הלכות וירטואליות. כוונתו לומר שאם לא היו ולא נבראו, סכנת מימוש הריאלי קיימת ועומדת ואם לא אירעו מקרים אלה בעבר, אין הבטחה בתורה שאכן אין הם עלולים לקרות. ויש להתייחס אליהם ברצינות הראויה. וכשם שלברכות יש סיכוי להתקיים וביד בחירתנו הם תלויות, כך גם לקללות קיים סיכון ריאלי ובידינו נתון הסיכון, ביד הבחירה, אם לשבט ואם לחסד.

הקללות שבפרשתנו שייכות לתפיסה של מציאות העלולה להתממש, ובזה ערכם. כלפי מה הדברים אמורים: רובן ככולם עוסקות הקללות בפגעי טבע שונים ומשונים. בנוהג שבעולם, קורה אסון טבע לאומה מסוימת, ואנו עדים לדאבונו לאסונות קשים בדרום מזרח אסיה שאכן תבעו מאות אלפי קרבנות וגרמו חורבן לארצות רבות. תגובת האדם היא חיפוש אשמים. דהיינו לשלבם במסכת של פשעים מכוונים בידי אדם. אין האדם מחפש אשמים לאסונות טבע. הוא רואה בהם מקריות, ביש מזל, מצער ותו לא. גם תגובה זו איננה במקומה משום חריגותה. שיוך אסון ליד המזל הרע, המקרה מפקיעה את האסון ממערכת מתוכננת שיש ללמוד את הכללים הטמונים בה כדי לדעת כיצד יש להגיב. אם מקרה בלבד לפנינו, אין חובת האדם להתייחס לאירוע אלא מתוך תבונה ולכן